

2026 – Centenarul Revistei de Drept Public. O sută de ani de „doctrină pură” a dreptului public

Prof. univ. dr. Verginia VEDINAȘ*

1. Anii 2025 și 2026 rămân însemnați cu litere de aur în calendarul momentelor devenirii dreptului public în România. În anul 2025 am sărbătorit centenarul Institutului de Științe Administrative „Paul Negulescu”. Creat în 1925, acest Institut a purtat cu demnitate făclia dreptului public românesc în tot ce a avut și are el mai de preț. Personalități importante l-au înnobilit de-a lungul timpului, în fruntea cărora îl așezăm pe marele profesor Paul Negulescu. Dascălul care a știut să creeze școală prin tot ce a realizat: la catedră, la cursurile de perfecționare pe care Institutul le-a organizat sub „bagheta sa măiastră” și prin Revista de Drept Public, al cărui prim număr apare în 1926.

În mai puțin de cinci ani, începând cu 1930, Institutul a devenit membru fondator al Institutului Internațional de Științe Administrative, cu sediul la Bruxelles, ducând peste granițele României unite prestigiul gândirii juridice românești.

În anul imediat următor nașterii sale, apare primul număr al Revistei de Drept Public, al cărei centenar îl sărbătorim în anul de grație 2026, concomitent cu sărbătorirea a 30 de ani de la reluarea Revistei, în 1996. Despre ea, despre această Revistă căreia i-am dedicat aproape jumătate din viața noastră de până acum, dorim să vă vorbim în cele ce urmează.

2. Implicarea noastră în viața Revistei a început încă din anul 1996, anul renașterii sale, urmare a pasiunii clocotitoare pentru dreptul administrativ a regretatului nostru profesor Antonie Iorgovan. Împreună cu colega Dana Apostol Tofan, am făcut parte din echipa redacțională a Revistei. Profesorul nostru a știut mereu să ne mobilizeze și să ne integreze în munca domniei sale. Încrederea pe care ne-a acordat-o ne-a onorat, dar ne-a și încărcat de responsabilitate.

Pentru că obiectivul cel mai înalt al vieții noastre profesionale și publice a fost să nu-i dezamăgim pe profesorii noștri. Pe cei care ne-au acordat încredere, care ne-au ales să le fim în preajmă și să ne înălțăm sub lumina ocrotitoare și „crescătoare”, ca un aluat, a spiritului lor.

Ani de zile am adunat materiale, am corectat, am avut dispute, ne-am făcut prieteni, dar și dușmani, dorind să dezvoltăm Revista, să o înălțăm și să o facem să devină reper în domeniu. De fapt, e singura revistă de drept public, care își propune să cuprindă în paginile ei lucrări aparținând tuturor ramurilor dreptului public.

După plecarea la cele sfinte a Profesorului nostru, am preluat două mari responsabilități de care, cât ne-a fost cu putință, ne-am străduit să fim demni. Pentru care, acum și mereu, îi mulțumim cu recunoștință.

Am continuat să ne ocupăm de destinul Revistei, alături de un alt „monstru sacru”, profesorul Nicolae Popa. Doamne, câte lecții de viață, de demnitate ne-au dat Oamenii

---

* Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință, președinte al I.S.A. „Paul Negulescu”, redactor-șef al RDP.

aceștia! Ne amintim discuțiile purtate cu profesorul Popa, strategia pe care o făceam pentru fiecare număr, exigența, dar și îngăduința umană pe care le manifesta în raporturile cu autorii. Fără să facă rabat de la calitate, preocupându-se mereu ca Revista să-și mențină nivelul înalt.

În egală măsură, ne-a înduioșat grija cu care îi înconjură pe tineri, susținerea pentru ca aceștia să-și afle locul în paginile Revistei. De altfel, avem o **rubrică dedicată studenților** și mărturisim că ea a inclus, de-a lungul timpului, studii valoroase, care le-au făcut cinste și lor, dar și profesorilor care i-au coordonat în elaborarea lor și a Revistei, în general.

Credem cu toată ființa noastră că avem datoria să-i ajutăm pe tineri să se descopere. Ei trebuie să ducă destinul dreptului public mai departe. Această ramură de drept este una vie, dinamică, care trebuie să fie mereu în acord cu timpul istoric, cu mutațiile care intervin în societate. Observăm cu tristețe că în vremurile pe care le trăim nu se mai pune accentul care ar trebui pe pregătirea viitorului, a celor care urmează să preia ștacheta. Exemplificăm cu viața publică și politică, unde, ca regulă, nu mai întâlnim preocuparea de „a face școală” cu tinerii. Ignorându-se faptul că om politic nu devii în mod natural, e nevoie de formare, de educație. Cu atât mai puțin om de știință nu te naști peste noapte. Revista de Drept Public și-a asumat și acest rol educativ și o va face în continuare.

3. Am conceput, de la început structura Revistei într-un mod care să cuprindă, pe lângă „doctrină pură a dreptului administrativ”, ca să-l parafrăzăm pe Kelsen, și **practici instituționale**, pentru că este important să punem în discuție modul în care autoritățile funcționează, problemele care apar în practică, să conturăm posibile soluții.

Realitatea pe care o trăim cuprinde multe abateri de la normala funcționare a statului, în general, multe determinate și de problemele economico-financiare pe care le traversează, de ani buni, țara noastră și care în ultima vreme s-au acutizat. Să exemplificăm cu „mutațiile” care se petrec în situația personalului din sectorul public, care a fost supus unor reorganizări, diminuări permanente ale numărului, privare de dreptul de a se perfecționa profesional, prin suprimarea fondurilor cu această destinație. Cum să obții performanță dacă nu-i garantezi personalului dreptul și obligația de a se desăvârși profesional în permanență?

Nu întâmplător legislația a consacrat nu doar îndatorirea de perfecționare, ci și dreptul, din care derivă obligația autorităților și instituțiilor publice de a asigura fondurile necesare acestei activități.

4. O rubrică distinctă în revistă vizează **actualitatea legislativă**. În contextul în care legislația se schimbă „cu viteza luminii”, este necesar să prezentăm și chiar să punem în discuție aceste modificări. Multe dintre ele construiesc o nouă paradigmă a instituțiilor pe care le vizează, motiv pentru care ele necesită dezbateri doctrinare serioase. Invocăm recente modificări aduse statutului funcționarului public prin O.U.G. nr. 7/2026, în sensul consacrării **mandatului în funcția publică**, pentru toate categoriile de funcționari sau al „rotirii” periodice, voluntare sau obligatorii.

5. O rubrică de o semnificație deosebită este **cronica de jurisprudență**, care a inclus, tradițional, atât activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție, cât și pe cea a Curții Constituționale. Cât privește Înalta Curte, avem în mod firesc în vedere activitatea Secției de contencios administrativ și fiscal, care se circumscrie specificului Revistei noastre. Rubrica de jurisprudență se îmbogățește din acest an cu practica Curților de apel. Ne-am bucurat, ani de zile, de colaborarea valoroasei doamnei judecător, actual și în prezent fost, al Instanței Supreme, Eugenia Marin, căreia îi închinăm o reverență. În prezent, a

preluat „ștacheta” valorosul nostru doctorand, magistrat-asistent la Înalta Curte, Ciprian Gabriel Ene.

6. Nu am neglijat, în paginile Revistei, nici rubrica consacrată **noutăților editoriale**, având în vedere nevoia ca lucrările valoroase care apar să fie aduse în atenția publicului. Am avut astfel oportunitatea să prezentăm lucrări de o semnificație deosebită pentru soarta dreptului public românesc, dintre care unele au obținut premii importante, cum ar fi *Codul administrativ comentat*, în două volume, pe care am avut greaua misiune să-l coordonăm, sau primul volum al comentării aceluiași Cod, elaborat de colega Dana Apostol Tofan.

7. În sfârșit, dar nu în cele din urmă, Revista cuprinde și o rubrică de **Evenimente**, unde sunt prezentate manifestările științifice relevante care se desfășoară în țară sau străinătate. Ele coagulează roadele activității cercetătorilor pe tărâmul dreptului public din toate subramurile acestuia, inclusiv filozofia și istoria dreptului. Între acestea, la loc de cinste se află sesiunile științifice ale Institutului de Științe Administrative „Paul Negulescu”, care se desfășoară an de an la Sibiu.

8. În contextul anului Centenarului, am considerat necesară și instituirea unei rubrici noi, intitulată **Restituiri**, prin care ne propunem să readucem în atenția publicului personalități marcante ale dreptului public românesc, a căror contribuție a modelat, în mod decisiv, evoluția acestei ramuri de drept.

Am avut în vedere, dincolo de un simplu exercițiu de rememorare, un demers de recuperare vie a unei tradiții doctrinare care continuă să ne fundamenteze prezentul și să ne orienteze viitorul.

Primul număr al acestui an aniversar este dedicat profesorului Paul Negulescu, figură fondatoare a științelor administrative în România. Numerele următoare vor continua acest parcurs, prin evocarea altor personalități care au contribuit la edificarea dreptului public românesc.

9. Revista este indexată în mai multe baze de date internaționale și vom continua acest proces. Începând cu acest an, pentru fiecare din cele patru numere, ne propunem o anumită tematică, pentru ca aceasta să poată fi aprofundată prin contribuțiile publicate.

Ne dorim ca Revista de Drept Public să-și continue destinul, să dezvolte prestigiul academic pe care l-a construit de-a lungul timpului. Invităm pasionații din toate subramurile dreptului public să publice în paginile Revistei noastre și să adunăm împreună, de acum înainte, ani mulți de viață a Revistei.

Astfel înțelegem noi să continuăm opera înaintașilor noștri, începând cu Paul Negulescu, Antonie Iorgovan, Tudor Drăganu, Nicolae Popa, Emil Molcuț, rugându-l pe Dumnezeu să aibă grijă de sufletele lor neobosit creatoare și de pasiunea clocotitoare pentru drept, care suntem convinși că nu s-a stins nici măcar prin plecarea domniilor lor la cele sfinte. Undeva, în univers, ne supraveghează, ne judecă, ne îndrumă și ne dau forță să mergem mai departe.

Profesorul Paul Negulescu – în slujba vieții publice, a cărții și a școlii de administrație

Dr. Cristian BITEA*

Împlinirea unui centenar de la înființarea Institutului de Științe Administrative reprezintă un prilej de a documenta și evoca o serie de repere din viața și activitatea profesorului universitar Paul Negulescu, fondator al acestuia, personalitate de seamă a dreptului public românesc. Paul Negulescu se naște la 12 ianuarie 1874 într-o familie care a dat societății alte două personalități marcante – și îi numim aici pe frații acestuia, Gogu și Demetru Negulescu. Primul – avocat, prefect, secretar general al ministerului de interne, senator și deputat, al doilea – judecător, avocat, deputat, profesor universitar de procedură civilă la Facultatea de Drept a Universității București, profesor la Academia de Drept Internațional de la Haga și judecător la Curtea Permanentă de Justiție Internațională de la Haga.

După ce absolvă Liceul „Sfinții Petru și Pavel” din Ploiești, Paul Negulescu urmează cursurile universitare și devine dublu licențiat în litere, în 1894, cu teza „Istoriei legiunii a XIII-a Gemina”, și în drept, susținând în anul 1895 teza de licență cu titlul „Depositul în dreptul civil roman și român”.

Tot în anul 1895 scrie un manual de liceu despre *Istoria modernă a românilor* și predă cursuri de istorie. Apoi în 1896 începe studiile doctorale la Paris sub îndrumarea profesorilor de istorie romană și epigrafie latină Antoine Héron de Villefosse și René Cagnat, precum și a profesorului de drept roman Edouard Cuq, finalizate cu teza „*Les institutions roumaines en Dacie*”, publicată sub titlul „*Histoire du droit et des institutions de la Roumaine (tome I-er; Periode daco-romaine)*” în anul 1898, la Paris și dedicată mamei sale.

Se întoarce în țară și devine redactor colaborator la revista „Dreptul” în anul 1899 unde, între primele activități, îi revine și aceea de a recenza un articol. Era vorba despre unul scris de profesorul de drept public Constantin Dissescu despre originea dreptului român. Spiritul critic obiectiv al lui Paul Negulescu îl pune în ipostaza de a fi apreciat de profesorul Dissescu, care în scurt timp ajunge ministru al justiției și îi propune să devină supleant la Tribunalul Ilfov și în același timp să-l suplinească și la catedra de drept public de la Universitatea din București. Așa începe frumoasa carieră a profesorului Paul Negulescu sub auspiciile unui alt mare profesor, Constantin Dissescu, autor al primului curs românesc de drept constituțional.

Astfel, după ce a îndeplinit pentru o scurtă perioadă funcții în magistratură, judecător supleant la secția comercială a Tribunalului Ilfov și procuror la același tribunal, Paul Negulescu devine avocat și se dedică avocaturii. Apropiat de cercurile

---

* Doctor în științe administrative la Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA), membru al Institutului de Științe Administrative „Paul Negulescu”, coordonator al staff-ului de consilieri parlamentari ai Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului din Camera Deputaților, formator la Institutul Național de Administrație. E-mail: cvbitea@yahoo.com.

conservatoare, devine deputat și senator în Parlamentul României. Sub aspectul activității didactice și cercetării științifice, acesta devine profesor și ține cursuri la Facultatea de Litere a Universității din Iași, la Facultatea de Drept a Universității din București, unde predă la catedra de istoria dreptului roman, catedra de drept administrativ și catedra de drept public, fiind inițial supleant și apoi conducător al acestora. Predă și la Școala Superioară de Științe de Stat începând cu anul 1900. Este invitat cu regularitate să susțină prelegeri la o serie de instituții de învățământ superior prestigioase din străinătate, precum cele din Paris, Strasbourg, Toulouse, Viena, Haga, Lisabona, Varșovia, Vilnius ș.a. Este distins cu titlul de Doctor Honoris Causa al Universității din Vilnius (1930) și sărbătorit festiv la Paris (1930), unde în *Salle des Actes* i se conferă medalia Universității din Paris (Sorbona).

Proiectul său de suflet a fost întemeierea unei școli de administrație care să pregătească temeinic atât funcționarii, cât și viitori funcționari. Astfel, la 4 iunie 1925 la Facultatea de Drept a Universității București împreună cu câțiva colegi și colaboratori interesați și pasionați de studiului fenomenului administrativ prin drept hotărâsc înființarea Institutului de Științe Administrative, de redactarea actului constitutiv și statutului ocupându-se profesorul de contencios administrativ Constantin Rarincescu, pe baza cărora Tribunalul Ilfov acordă personalitate juridică Institutului la 19 iunie 1925. Ședința festivă de inaugurare are loc pe 30 iunie 1925, în Aula Fundațiunii Universitare Carol I, în prezența principelui Carol, viitorul rege al României, care în calitate de membru al Casei Regale asigură președinția Institutului, profesorul Paul Negulescu devenind întâiul secretar general. Institutul este afiliat ulterior la Institutul Internațional de Științe Administrative, cu sediul la Bruxelles. În anul 1928, Institutul este recunoscut prin lege ca fiind stabiliment de utilitate publică și își modifică denumirea în Institutul de Științe Administrative al României, președinția fiind asigurată de Alțea Sa regală principele Nicolae, membru al Regenței. Între timp, principele Carol este încoronat ca regele Carol al II-lea și devine protector și președinte de onoare, denumirea fiind modificată de data aceasta în Institutul Regal de Științe Administrative.

În cadrul Institutului se vor crea de-a lungul existenței sale două structuri pendinte, beneficiind de un corp didactic compus din membri ai Institutului. Prima dintre ele este Școala Superioară de Documentare și Științe Administrative, care a avut și o asociație a cursanților, anume Asociația Studenților în Științe Administrative, încurajată de profesorul Paul Negulescu, el însuși fiind în anii studenției vicepreședinte al Societății Istorice a Studenților în Litere. Ca arc peste timp, în aprilie 2002, la nivelul Facultății de Administrație Publică din cadrul Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative ia ființă Asociația Națională a Studenților în Științe Administrative, care cunoaște o dezvoltare rapidă și la nivelul celorlalte centre universitare din țară, organizând o serie de 10 conferințe naționale cu participarea studenților și cadrelor didactice de la specializările aferente domeniului de studiu științe administrative. O altă structură aferentă Institutului se creează având ca temei art. 237, art. 238 și art. 239 din legea administrativă din 1936 și Regulamentele din 18 septembrie 1936 și 18 februarie 1937, când Institutul a fost însărcinat să organizeze un Centru de pregătire tehnică profesională administrativă. Pe lângă aceste structuri, la nivelul Institutului a fost înființată în aprilie 1926 și o revistă, Revista de Drept Public, al cărei director a fost profesorul Paul Negulescu și în paginile căreia au publicat lucrări valoroase teoreticieni și practicieni atât din țară, cât și din străinătate, revista cunoscând și o puternică dimensiune internațională. Ca o recunoaștere a activității depuse în acest sens,

profesorul Paul Negulescu a fost ales membru și președinte al Consiliului Superior Administrativ (1940).

În ceea ce privește Revista de Drept Public, trebuie notat faptul că aceasta a fost editată timp de 18 ani între 1926 și 1943 (unele numere aferente anului 1943 fiind tipărite după această perioadă). Ulterior, în anul 1995 revista a fost reeditată, în serie nouă, și continuă să apară și astăzi ca publicație a Institutului de Științe Administrative „Paul Negulescu”, tipărită prin grija Editurii Universul Juridic. Totodată, în primii ani ai carierei, profesorul Negulescu a fost în anul 1898 fondator al Revistei de Drept și Sociologie, publicație a grupului studiilor juridice și sociale din Paris. Semnalăm cu această ocazie că începând cu anul 1939 a fost editată la Iași, sub conducerea profesorului de drept constituțional Constantin C. Angelescu, o altă publicație tematică, și anume revista Arhiva de Drept Public.

Profesorul Paul Negulescu are o bogată activitate publicistică constând în carte și articole de specialitate. Astfel, în 1900 publică *Studii de Istoria Dreptului Român*, apoi în 1903-1904 primul *Tratat de drept administrativ* pe care îl actualizează în mai multe ediții, 1906, 1925, 1934, și adaugă un volum II, în anul 1930, *Drept constituțional român (1927)*, *Principes du droit international administratif (1935)*, *Principiile fundamentale ale Constituției din 27 februarie 1938*, *Curs de politică administrativă*, în două volume 1938 și 1939, este co-autor alături de Romul Boilă și George Alexianu la *Codul administrativ adnotat (1930)* și *Tratat de drept public (1944)*. Activitatea publicistică este întreținută activ prin apariția cu regularitate în paginile Revistei de Drept Public, dar și în alte jurnale de specialitate din străinătate de articole vizând interpretarea unor norme juridice, contribuții la elaborarea textului unor acte normative, analiza unor stări de lucruri din sfera administrației publice sau studiu al doctrinei.

Activitatea i-a fost prețuită și prin acte simbolice de recunoaștere publică. Astfel, la începutul carierei didactice în anul 1889, când preda la Facultatea de Litere de la Iași, a fost distins cu ordinul Coroana României în grad de Cavaler. În anul 1932, prin decret regal i se acordă semnul onorific „Răsplata Muncii” pentru 25 de ani în serviciul public. Ca omagiu de înaltă apreciere a activității sale, în anul 1935, i s-a închinat un volum, „*Mélanges Paul Negulescu*”, de către un însemnat număr de amici științifici, între care mulți dintre cei mai renumiți juriști străini, colaboratori ai profesorului în paginile Revistei de Drept Public, precum și în cadrul unor conferințe internaționale. În anul 1936 este ales Membru de Onoare al Academiei Române.

Paul Negulescu a avut și o activitate publică importantă în timpul Primului Război Mondial, când petrece un an, din vara lui 1917 până în vara lui 1918, în Statele Unite ale Americii. Aici conferențiază și are întâlniri cu personalități din administrația SUA și cu comunitatea românească pentru a căuta sprijin pentru România în Primul Război Mondial, cât și pentru unirea românilor. Corespundează cordial cu Theodore Roosevelt, fostul președinte american, un susținător al cauzei românilor, și este primit în cadrul unei delegații mai largi și de către Woodrow Wilson, președintele în funcție, dar și om de catedră și universitar, considerat părintele științei administrației americane. Împreună cu fratele său, avocatul Gogu Negulescu, editează la Chicago revista „Romania” și publică articole în ziarul The New York Times. Din conferințele pe care le susține la universități americane și din activitatea „Asociației de ajutor de război” pe care o conduce, trimite sume importante în țară în vederea procurării de ajutoare și medicamente pentru Crucea Roșie Română. În anii care urmează după întoarcerea în țară, Paul Negulescu susține o serie de conferințe seara, după programul zilnic curent, la Ateneul Român, despre „Organizațiile românești din America”, devenind și membru în consiliul director

al Societății Amicii Statelor Unite, prezidate de guvernatorul din acea vreme al Băncii Naționale, Mihai Oromolu.

De asemenea, în plan particular, a întreprins o activitate economică aparte, fiind proprietar și concesionar de terenuri, totodată și președinte al Asociației proprietarilor de terenuri petrolifere din Prahova. A fost membru fondator alături de, printre alții, Aristide Blank al publicației Curierul Judiciar și membru în consiliul de administrație al acesteia, precum și membru în consiliul de administrație al societății Laromet sau în altele pe care le-am putea încadra astăzi în sintagma întreprinderi publice. A fost, de asemenea, vicepreședinte al Băncii Creditul Social și președinte al Băncii Muntenia.

Se stinge din viață la 6 mai 1946, la vârsta de 72 de ani, fiind înmormântat de soția Ecaterina și fiul supraviețuitor Paul, în cripta familiei din Cimitirul Belu, celălalt băiat al profesorului Negulescu, Dan, decedând într-un tragic accident montan în anul 1928, în timp ce profesorul era plecat din țară să susțină o conferință la Viena. În memoria lui, fost student al Facultății de Drept a Universității București și tânăr membru al Institutului de Științe Administrative, profesorul Negulescu a instituit o bursă pentru recompensarea lucrărilor cele mai valoroase ale studenților și doctoranzilor universității.

Opera profesorului Paul Negulescu reprezintă un izvor doctrinar, bibliografic și documentar pentru cursurile și manualele contemporane de drept administrativ, drept constituțional, știința administrației ș.a. Activitatea Institutului întemeiat de profesorul Paul Negulescu a fost continuată de Institutul de Științe Administrative (ISA) care astăzi îi poartă numele, reînființat la Sibiu în anul 1995 la inițiativa profesorului Antonie Iorgovan dimpreună cu un grup de cadre didactice universitare și practicieni ai dreptului și administrației din toate cele trei ramuri ale puterii publice: legislativă, executivă și judecătorească. Institutul organizează anual sesiuni de comunicări științifice, lansări de carte și idei în dezbateri pentru membrii comunității profesionale. Totodată, prin Legea nr. 246/2007 se creează Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României (IDPSAR) care încă își așteaptă un imperativ pentru angajarea unor eforturi de punere în mișcare a activităților specifice, pentru realizarea obiectivelor sale și în considerarea dezideratelor și scopului fondării acestuia: acela de a perfecționa organizarea, funcționarea și conducerea administrației publice românești: eficient, eficace și economicos, toate subsumate principiului legalității.

Încheiem periplul nostru de cunoaștere negulesciană prin redarea cu valoare simbolistică a unor rânduri scrise de profesor care au servit drept program de acțiune pentru activitățile Institutului și, într-o măsură considerabilă, valabile și astăzi: „La noi, ca și în alte țări, nu s-a cerut candidaților de a ocupa o funcțiune administrativă o cultură profesională. E curios de constatat că Statul a făcut școli comerciale pentru a da o cultură profesională tinerilor care ar voi să se ocupe de comerț; Statul a creat școli de meserii, școli de agricultură, dar nu a făcut nicio școală administrativă în care tinerii să capete serioase și temeinice cunoștințe de administrarea Statului, de diferitele servicii publice, să cunoască nevoile acestor servicii, să cunoască soluționarea inteligentă a problemelor administrative, conform și cu interesele Statului și cu respectarea drepturilor particularilor. În asemenea condițiuni, fără școli speciale, Statul în loc să-și recruteze un personal selecționat și capabil, îl recrutează la întâmplare și mai ales după considerațiuni politice. Ceva mai mult se organizează, se creează servicii publice fără nicio bază reală, după simple stăruințe. Acest personal nepregătit sau nesuficient pregătit se conduce de precedente, devine rutinar, funcționarul neavând siguranță în soluționarea ce voiește a da, amână, caută precedente. Și atunci din cauza aglomerării lucrărilor se înmulțește personalul, se înlocuiește adică *calitatea prin cantitate*”.

Revista de Drept Public (1926-1943): doctrină, instituție și tradiție în dreptul administrativ românesc interbelic

Prof. univ. dr. *Irina Moroianu ZLĂTESCU**
drd. *Codruța Elena MIHAILOVICI***

DOI: 10.62938/rdp.2025.4.01

Abstract

This study analyzes the historical and scientific significance of the Revista de Drept Public (Journal of Public Law), a landmark publication issued between 1926 and 1943 under the aegis of the Romanian Institute of Administrative Sciences. Founded and directed by Professor Paul Negulescu, the journal emerged as a foundational response to the structural needs of the Romanian state following the Great Union of 1918, aiming to unify disparate administrative systems and replace administrative empiricism with a rigorous scientific methodology.

The research employs the historical method, drawing extensively on the documentary fond of the Institute of Administrative Sciences (preserved by the National Archives of Romania) to highlight the institutional and editorial evolution of the publication. Furthermore, the study provides a comprehensive thematic synthesis of the journal's content for the entire 1926-1943 period, tracing the shift from programmatic doctrinal manifests to specialized technical analyses.

The analysis reveals the journal's dual role as both an institutional pillar and a doctrinal laboratory, functioning as a bridge between the Romanian academic elite and the international legal community. This international dimension is evidenced by collaborations with prestigious scholars. The thematic synthesis follows the journal's adaptation to the country's changing political landscape: from the early focus on decentralization and professionalization, to the complex debates on administrative litigation and urbanism, and finally to the challenges of the 1938 constitutional change and the exceptional circumstances of World War II.

Keywords: *Public Law, Administrative Sciences, Paul Negulescu.*

Apariția Revistei de Drept Public în anul 1926, sub egida Institutului de Științe Administrative din România, trebuie înțeleasă ca un moment fondator în evoluția dreptului public românesc interbelic. Publicația răspunde unei necesități structurale generate de transformările profunde ale statului român după Marea Unire din 1918, în condițiile în care extinderea teritorială a impus integrarea unor sisteme administrative

---

* Prof. univ. dr., membru titular la Academia Internațională de Drept Comparat – Haga, membru titular la Academia de Științe Juridice din România.

** Drd. SNSPA, arhivist-paleograf Arhivele Naționale ale României.

diferite și dezvoltarea unor mecanisme moderne de guvernare, mai ales dacă ne gândim că administrația publică este cel mai „provocator fenomen social”¹.

În acest context, revista a fost concepută conform viziunii profesorului Paul Negulescu, „părintele” Institutului, ca un instrument doctrinar menit să combată empirismul administrativ și să promoveze o abordare științifică a organizării statului. Prin tezele publicate, denunța explicit aplicarea improprie a principiilor dreptului privat în domeniul public, subliniind că prin această practică „soluțiile par stranii, nu satisfac spiritului științific, slăbesc temelia edificiului social”, așa cum se arată în programul-manifest² al revistei publicat încă din primul număr. În același timp, revista își asuma misiunea de a contribui la formarea unei doctrine administrative coerente și la profesionalizarea funcției publice. Rigoarea programatică a publicației este sintetizată în manifestul său editorial amintit mai sus: „Misiunea principală a fost răspândirea cunoștințelor necesare și formarea unei doctrine administrative solide în România. (...) Dreptul public este foarte puțin studiat în România, motiv pentru care oamenii politici și judecătorii ajung adesea să rezolve problemele administrative în mod eronat (...)”.

Analiza revistei, care a apărut trimestrial (uneori fiind comasate numere într-o singură apariție), cu volume de „minim 10 coale tipografice”, timp de 18 ani, între 1926 și 1943, cu o singură sincopă în anul 1941 când, „din cauza războiului (...) a trebuit să-și întrerupă vremelnice apariția”³, relevă nu doar evoluția unei publicații, ci și dinamica unei întregi culturi juridice aflate în proces de modernizare, influențată atât de modelele occidentale, cât și de constrângerile politice interne.

1. Organizarea instituțională și rolul lui Paul Negulescu

Revista de Drept Public nu poate fi separată de Institutul de Științe Administrative, care a constituit cadrul său organizatoric și intelectual. Institutul reunea o elită diversă, formată din profesori universitari, miniștri, parlamentari și înalți funcționari, ceea ce reflectă caracterul interinstituțional al proiectului⁴. Figura centrală a acestei construcții a fost Paul Negulescu, profesor de drept administrativ și director al revistei. Rolul său a fost multiplu și decisiv: el a fost în același timp fondator, organizator, editor și autor principal. De altfel, nu trebuie să oitem experiența sa în domeniul fondării, organizării și editării unei publicații științifice. Astfel, în 1898-1902 înființează împreună cu G.G. Mironescu, I. Ghika, Iulian Teodorescu și alții Revista de Drept și Sociologie. Nu trebuie să uităm nici că, din 1919, când revista „Dreptul”, cea mai veche publicație juridică care există în zilele noastre și care fusese suspendată în timpul Primului Război Mondial, își

¹ V. Vedinaș, I.L. Vedinaș, *Administrația publică între exigențele profesionalizării și patimile politizării*, în *Un secol de științe administrative în România: de la pionierat la administrația viitorului* (E. Bălan, G. Varia, M. Văcărelu, D. Troanță eds), București, Ed. Universitară, 2026, p. 38.

² Revista de Drept Public nr. 1/1926, București, Ed. Cultura Națională, p. 5.

³ *Dare de seamă a Comitetului de Direcție asupra gestiunii pe exercițiul 1941* a Institutului Regal de Științe Administrative al României în Arhivele Naționale ale României, fond documentar *Școala superioară de documentare și științe administrative*, ds. 57, f. 2 (în continuare, citarea se va face direct la dosar și filă, sub forma: ANR, ds. ..., f. ...).

⁴ Despre înființarea, funcționarea și activitatea Institutului de Științe Administrative, a se vedea I.M. Zlătescu, C.E. Mihailovici, *Viziune și moștenire: Paul Negulescu și Institutul de Științe Administrative*, în E. Bălan, G. Varia, M. Văcărelu, D. Troanță eds, *op. cit.*, București, Ed. Universitară, 2026, pp. 15-37.

reia activitatea sub conducerea profesorului Constantin Dissescu, din comitetul de redacție fac parte Paul Negulescu, Dem. Negulescu, Vladimir Athanasovici, Alex. Cerban⁵.

Încă de la prima ședință a Comitetului Director al Revistei de Drept Public, din 7 februarie 1926, profesorul Paul Negulescu a fost „de părere să se înceapă imediat publicarea unei reviste de drept public, pentru succesul căreia garantează, având un sprijin eficace din partea unui mare număr de profesori cu mare reputație din occidentul european, în afară de numeroși și valoroși colaboratori din țară”⁶. Negulescu a gestionat personal corespondența revistei, a stabilit direcția editorială și a întreținut relațiile internaționale, adresând invitații directe unor profesori din universități europene și chiar extraeuropene pentru a publica articole în revistă, așa cum arată sursele de arhivă. În același timp, a lansat permanente îndemnuri mediului academic și profesionaliștilor din țară (mai ales membrilor Institutului de Științe Administrative⁷) să publice articole pentru a asigura continuitatea revistei.

Comitetul de redacție a inclus încă de la început, pe lângă Paul Negulescu, profesor universitar la Facultatea de Drept, personalități precum profesori universitari (Constantin G. Rarincescu, Anibal Teodorescu, Gh. Meitani) și doctori în drept (G. Alexianu, I.V. Gruia, I. Merlescu, Gh. Cristescu), ceea ce asigura o combinație eficientă între reflecția teoretică și experiența practică. Această structură instituțională permitea revistei să funcționeze ca un spațiu de convergență între mediul academic și cel administrativ.

Urmărind ca „această revistă (...) să fie imprimată în cele mai bune condiții”, Paul Negulescu începe colaborarea în 1926 cu o editură de prestigiu în perioada interbelică, Cultura Națională, unde văd lumina tiparului numerele din primii doi ani. Începând cu anul 1928, pentru o scurtă perioadă, revista a apărut la Imprimeria Fundației Culturale Regele Mihai I, atât Institutul de Științe Administrative, cât și Revista de Drept Public fiind sub înaltul patronaj al Familiei Regale⁸, iar de la ultimul număr al anului 1929, revista apare la o editură din afara Bucureștiului, la Craiova. Ne referim la Editura Scrisul Românesc. Din 1931, tipărirea se face din nou la București, mai întâi la Tipografia „Bucovina”, ulterior la Institutul Grafic „Luceafărul” (nr. 3-4/1931) și, începând cu anul 1932, la Editura Tipografică, orientată către lucrări științifice, monografii și studii de patrimoniu, Institutul de Arte Grafice „Marvan”.

Ca structură, Revista de Drept Public a avut o serie de secțiuni permanente care au variat ușor de-a lungul timpului: secțiunea articolelor de fond, Cronica Constituțională, Cronica Administrativă, Buletin Bibliografic, Legi și Regulamente, Revista Revistelor, Recenzii, Necrolog ș.a.

---

⁵ Revista „Dreptul”, ca publicație juridică, a fost înființată în 1871 și aparținea epocii legislative moderne. Ea a urmat, în ordine cronologică, „Gazetei Tribunelor”, înființată în 1860, și a cărei existență a fost de numai trei ani, poate și pentru că se identificase cu vechile legiuri românești. A se vedea O. Predescu, B.L. Ciucă, *Evocare – 150 de ani de la apariția primului număr al revistei „Dreptul” – o mare școală de juriști și de scrieri juridice*, în Uniunea Juriștilor din România, *Revista „Dreptul” – 150 de ani de existență* (coord. O. Predescu, C. Ionescu, B.L. Ciucă), București, Ed. Universul Juridic, 2021, pp. 19-29.

⁶ *Proces-verbal nr. 1* al ședinței din 7 februarie 1926 în ANR, ds. 68, f. 3.

⁷ *Proces-verbal nr. 37 din 26 mai 1936* al Comitetului Director în ANR, ds. 68, f. 38v.

⁸ I. Moroianu Zlătescu, C.E. Mihailovici, *op. cit.*, p. 17.

În privința bugetului, trebuie menționat că activitatea revistei a fost marcată de dificultăți financiare constante, fiind susținută financiar printr-un sistem de abonamente (principala sursă de finanțare) care reflecta presiunile inflaționiste ale epocii.

Categorie abonament	1926 (lei)	1942 (lei)
General/instituții	500	2.000
Redus (funcționari/studenti)	350	1.600
Număr individual	125	400

Costurile ridicate de editare și lipsa unui sprijin stabil din partea statului au determinat conducerea revistei să solicite în mod repetat subvenții⁹ („Prof. Paul Negulescu enumeră Consiliului eforturile făcute până acum în a determina administrațiunile publice și comerciale, de a acorda Institutului subvențiuni, sau facerea de abonamente la Revistă”¹⁰) și să mobilizeze resurse din mediul privat. Profesorul Negulescu, în corespondența avută în vederea obținerii fondurilor necesare, depune eforturi susținute în argumentarea importanței publicației, atât pe plan național, dar și internațional: „Încetarea apariției Revistei de Drept Public ar fi o gravă lovitură adusă științei juridice române. În adevăr, prin cercetările științifice pe care le-a publicat, ea a contribuit într-o largă măsură la lămurirea multor probleme de drept constituțional și de drept administrativ. Prin studiile juridice publicate în limba franceză, ea constituie pentru străinătate un izvor deosebit de prețios dreptului român. Cât de apreciată a fost revista noastră în străinătate reiese din faptul că ea e adesea citată în diferite tratate ale autorilor străini. Din cauza marelui răsunet de care revista noastră s-a bucurat în străinătate, numeroși savanți străini i-au acordat colaborarea lor”¹¹.

În același timp, revista a beneficiat ocazional de sprijin instituțional, inclusiv prin achiziționarea unui număr mare de exemplare de către autorități¹².

În ciuda acestor dificultăți, revista a reușit să mențină o apariție relativ constantă timp de aproape două decenii, ceea ce evidențiază angajamentul echipei editoriale și importanța proiectului. Întreruperea activității Institutului de Științe Administrative în 1943, pe fondul războiului, a avut drept consecință suspendarea activității editoriale a revistei. Reorganizarea din 1946 a avut în vedere reluarea acesteia (dovadă stând eforturile de a asigura un spațiu de lucru pentru redacția Revistei de Drept Public și reapariția ei¹³, însă schimbarea regimului politic din România a însemnat sfârșitul atât pentru Institut, cât și pentru organul de publicare al acestuia.

2. Rețeaua de colaboratori și dimensiunea internațională

Unul dintre elementele definitorii ale Revistei de Drept Public îl constituie rețeaua sa de colaboratori internaționali, provenind din principalele centre universitare

⁹ Cu titlul de exemplu, a se vedea ANR, ds. 34, ff. 4, 6, 18.

¹⁰ ANR, ds. 68, f. 14.

¹¹ ANR, ds. 52, f. 1.

¹² ANR, ds. 34, f. 12 (solicitare adresată prefectului Bucureștilor, care achiziționează ulterior două abonamente la revistă) și ds. 52, ff. 3-4 (Armand Călinescu, președintele Consiliului de Miniștri, achiziționează 200 de exemplare ale revistei).

¹³ *Proces-verbal nr. 52 din 21 sept. 1946* al Comitetului Director prezidat de profesorul Constantin Georgescu în ANR, ds. 68, ff. 49-50.